

Türkiye Cumhuriyeti İle Bulgaristan Cumhuriyeti Arasında Dostluk, İyi Komşuluk, İşbirliği ve Güvenlik Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 22.9.1994 Sayı : 22059)

Kanun No
4029

Kabul Tarihi
15.9.1994

MADDE 1. — 6 Mayıs 1992 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Arasında Dostluk, İyi Komşuluk, İşbirliği ve Güvenlik Antlaşması’nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TURKİYE CUMHURİYETİ İLE BULGARİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA DOSTLUK, İYİ KOMŞULUK, İŞBİRLİĞİ VE GÜVENLİK ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti,

— Birleşmiş Milletler Yasası’nın amaç ve ilkelerine, Helsinki Nihai senedine, Yeni bir Avrupa için Paris Yasasına, Avrupa Konvansiyonel Kuvvet Anlaşmasına, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı sürecinde kabul edilen diğer belgelere ve uluslararası hukuk kapsamında kabul edilen ilke kurallara sadakatla bağlılıklarını teyid ederek,

— Avrupa Kıtasında bütünleşme sürecinin hızlandırılması, dostluk ve işbirliği ortamının daha da güçlendirilmesi için çabaların sürdürülmesi gereğine inanarak ve bu çabalara kendi katkılarını yapma azim ve kararlılığını açıklayarak,

— Balkanlar bölgesinde istikrar ve güvenliğin, ikili ilişkilerde ve uluslararası faaliyetlerde cepheleşmeye değil, karşılıklı çabalarla güven ve güvenliğin yerleşmesine, ayrımcılığın her şekil ve tezahürünün ortadan kalkmasına dayanabileceği anlayışı ile hareket ederek,

— Genel Avrupa Güvenlik ve İşbirliği süreci çerçevesinde, Balkanların kalıcı bir barış ve anlayış bölgesine dönüştürülmesi sorumluluğunun bilincinde olarak,

— İstikrarlı dostluk ve iyi komşuluk ilişkilerinin süratle geliştirilmesinin, uluslarının köklü menfaatlerine uygun olduğu ve bölgede ve Avrupa’da barış ve huzurun temel unsurlarını teşkil ettiği gerçeğinden emin olarak,

— Demokratizasyon süreciyle, geçmişte ülkeleri arasındaki ilişkilerin gelişmesini engelleyen unsurlardan ve bunlardan kalan izlerden hızla arındırılmakta olduğuna inanarak,

— Temel insan haklarını ve özgürlüklerinin, genel Avrupa mirasının bir bölümü olarak büyük önem taşıdığını ve bunlara saygı gösterilmesinin ülkeleri arasında dostane ilişkilerin tesisindeki önemini göz önünde bulundurarak,

— İki ülkenin imzaladıkları veya taraf oldukları ikili veya çok taraflı antlaşma, anlaşma ve diğer belgelere tümüyle uyma hususundaki kararlılıklarını belirterek,

— İki ülke arasındaki anlayış, iyi komşuluk ve işbirliği ilişkilerinin kalıcı bir temel üzerinde düzenlenmesi ve geliştirilmesi kararlılığı ile

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

4029

15.9.1994

Madde I

Türkiye Cumhuriyeti ve Bulgaristan Cumhuriyeti birbirlerini dost devlet kabul ederler ve aralarındaki ilişkileri karşılıklı güven, işbirliği ve iyi komşuluk temellerine dayandırır.

Taraflar, ilişkilerini, birbirlerinin bağımsızlığına, egemenliğine, toprak bütünlüğüne, sınırların dokunulmazlığına saygı, içişlerine karışmama, hak eşitliği ve ortak yarar ilkelerine dayalı olarak her alanda etkin biçimde geliştirmek karar ve azimlerini teyid ederler.

Madde II

Taraflar, sosyal, insanî ve emlak sorunları dahil, aralarında mevcut bütün sorunları çözerek bundan böyle ilişkilerini, bu Antlaşma hükümlerinde yer alan ilkeler çerçevesinde kalıcı dostluk, karşılıklı güven, işbirliği ve iyi komşuluk temelinde düzenlemek ve geliştirmek hususunda kararlıdırlar.

Madde III

Taraflar, karşılıklı ilişkilerinde, kuvvet kullanmamayı veya kuvvet kullanma tehdidinde bulunmamayı, aralarında doğabilecek uyuşmazlıkları, uluslararası barışı, güvenliği ve adaleti tehdit etmeyecek şekilde barışçı yöntemlerle çözmeyi taahhüt ederler.

Madde IV

Türkiye Cumhuriyeti ve Bulgaristan Cumhuriyeti, birbirlerine hasmane ve dost olmayan tutum ve davranışlarda bulunmayacaklar ve bu nevi hareketleri teşvik etmeyeceklerdir.

Taraflar aralarında iyi komşuluk ilişkilerine doğrudan veya dolaylı olarak zarar veren ve diğeri için nefret ve kötü imaj yaratan tutum ve hareketlerden ve yekdiğerinin aleyhine bilgilerin yayılmasından kaçınacaklardır.

Taraflar, topraklarını yekdiğerine karşı saldırı amacıyla veya yıkıcı, bölücü veya karşı tarafın huzur ve güvenliğini tehdit edici faaliyette bulunan teşkilat ve gruplar tarafından kullanılmasına izin vermeyeceklerdir.

Madde V

Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti, uygulanması etkili bir şekilde denetlenebilen anlaşmaların yapılması suretiyle silahların kontrolü ve silahsızlanma sürecinin uluslararası güvenliğin korunması ve güçlendirilmesine katkıda bulunduğu hususundaki ortak görüşlerini teyid ve bu alandaki çabaları arasında uyum sağlamak amacıyla danışmalarda bulunmayı kabul ederler.

Taraflar, ortak sınırlarını, barış, dostluk, güvenlik ve iyi komşuluk sınırları olarak korumak konusundaki azim ve kararlılıklarını teyid ederek, bölgesel güvenlik önlemlerinin şekillenmesi ve gerçekleşmesi hususunda işbirliği yapacaklardır.

Madde VI

Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti ikili ilişkilerinde ve diğerk devletlerle olan münasebetlerinde saldırmazlık prensibini temel ilke olarak, hiçbir zaman ve şart altında kendi silahlı kuvvetlerini birbirlerine karşı ilk olarak kullanmayacaklarını teyid ederler.

Taraflar, askerî doktrinlerine savunma niteliği kazandırmak için önlemler alacaklar ve askerî alanda açıklık ve şeffaflığı daha da artırmak üzere taraf oldukları mevcut uluslararası antlaşmalar ve belgeler uyarınca yekdiğerinin ülkesine yakın bölgelerdeki faaliyetler ve silahlı kuvvetlerinin bünyesindeki yapısal değişiklikler hakkında mutad yollardan bilgi teatisinde bulunacaklardır.

Taraflar, iki komşu ülke arasında karşılıklı güvenin tesisine ve aralarındaki işbirliğine yönelik verimli şartların sağlanmasına katkıları nedeniyle Savunma Bakanlıkları ve askerî makamlar arasındaki ilişkilere özel önem verirler.

Madde VII

Taraflar, güvenlik artırıcı önlemlere dair uluslararası anlaşmaların önemli rolünü göz önünde bulundurarak, bu anlaşmalar çerçevesinde, müşterek sınırlarına yakın bölgedeki güven, güvenlik ve istikrar ile ilgili tüm engellerin ortadan kaldırılmasını sağlamaya yönelik somut ve etkin tedbirler üzerinde mutabakata varmak amacıyla, 20 Aralık 1991 tarihli Sofya Belgesi ile başlatılan işbirliğini sürdürecektirler.

Avrupa konvansiyonel Kuvvet Anlaşması'nın, silahsızlanma ve silahların kontrolünün barış, istikrar ve güven artırma sürecine yaptığı önemli katkıyı göz önünde bulunduran Taraflar, bu alanda uluslararası forumlarda katıldıkları müzakerelerde danışma ve işbirliği yapacaklardır.

Madde VIII

Taraflardan birinin üçüncü bir devlet veya devletler tarafından doğrudan veya dolaylı saldırıya uğraması veya güç kullanma tehdidinde maruz kalması durumunda, diğer taraf hiçbir şekilde ve hiçbir vesileyle, saldırgan tarafa siyasi, askerî, manevi ve başkaca yardım ve destekte bulunmayacaktır.

Dış güçlerin, taraflardan birinin toprak bütünlüğünü, ulusal güvenliğini veya sınırlarının dokunulmazlığının ihlal veya tehdit etmesi halinde veya böyle bir ihtimal doğduğunda, bundan kaynaklanabilecek tehlikeli bir gelişmeyi önlemek amacıyla, işbu Antlaşma hükümleri uyarınca, ortak güvenliğe hizmet sorumluluğu bulunan Avrupa kurumlarından ve mekanizmalarından yararlanılması dahil olmak üzere, alınması gerekli tedbirler hususunda mutabakat sağlamak için, taraflardan biri, diğer Âkit Tarafı ivedi istişare talebinde bulunabilir.

Madde IX

Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti, aralarındaki ekonomik, sınıai, ticarî, bilimsel ve teknolojik ilişkilerin uzun vadeli bir perspektifle geliştirilmesi hususunda mutabaktırlar.

Taraflar, bu amaçla, coğrafi yakınlıklarını da göz önünde bulundurarak, mal, hizmetler ve sermayenin iki ülke arasında geniş ve etkin dolaşımını sağlamak üzere uygun hukukî, ekonomik, mali ve ticarî şartları yaratacaklar, özellikle sanayi, tarım, turizm, ulaştırma, telekomünikasyon, enerji ve müteahhitlik hizmetleri alanlarındaki işbirliğini güçlendirecekler, ayrıca ülkelerinde ve üçüncü ülkelerde ikili ve çok taraflı ortak yatırım projelerini destekleyeceklerdir.

Madde X

Taraflar, ekonomik, bilimsel ve teknik alanlarda, aralarındaki bilgi ve deneyim değişimi ile düzenli danışmaları teşvik edecekler ve iki ülkenin bu alandaki potansiyel ve olanaklarının birbirlerine daha iyi tanıtılmasını ve değerlendirilmesini sağlamak üzere her düzeyde temasların artırılmasını destekleyeceklerdir.

Taraflar aralarında ve bölgelerindeki ekonomik, ticarî, bilimsel ve teknik işbirliğinin geliştirilmesine destek olacak koşulları yaratmak ve bölgede refah ve istikrarı arttırmak amacıyla, gayret sarfedeceklerdir.

Taraflar, ikili düzeydeki ekonomik, ticarî, teknik ve kültürel işbirliği çalışmalarını, bölgesel düzeyde gerek Balkan İşbirliği süreci, gerek Karadeniz Ekonomik İşbirliği Projesi çerçevesinde de geliştirmeye çaba göstereceklerdir.

4029

15.9.1994

Madde XI

Taraflar bilimsel alanda olduğu gibi, barışçı amaçlarla kullanılan nükleer enerji de dahil olmak üzere, yüksek teknolojilerde işbirliğinin geliştirilmesine destek sağlayacaklardır. Özellikle, meydana gelebilecek nükleer bir kaza halinde süratle birbirlerine bilgi verecekler ve nükleer tesislerin güvenlik ve çalışmaları hakkında bilgi teatisinde bulunacaklardır.

Madde XII

Taraflar, çevrenin korunmasına ilişkin sorunların küresel öneminin bilincinde olarak, Balkanlar bölgesinin ve Karadeniz'in çevresel korunmasına öncelik vermekte ve bu amaçla ikili planda veya üçüncü ülkelerle başlatılmış olan işbirliğinin artırılması amacıyla gayret sarfetmeyi taahhüt etmektedirler.

Madde XIII

Âkit Taraflar, kültür, eğitim, sağlık ve spor alanlarında işbirliğini geliştireceklerdir. Bir kültür anlaşması imzalanması ve kültür programları üzerinde mutabakat sağlamak amacıyla gayret sarfedeceklerdir.

Taraflar, iki ülkenin kültür kurumları, sanatçı dernekleri, öğretim kurumları, basın mensupları, haber merkezleri, televizyon ve radyo kuruluşları, spor klüpleri, gençlik örgütleri, dostluk dernekleri ve diğer sosyal ve kültürel kurumları arasında doğrudan temasları teşvik edecek ve kolaylaştırıcı önlemleri alacaklardır.

Madde XIV

Taraflar her türlü enformasyonun daha geniş ve özgür biçimde yayılımını sağlamak yolundaki çabalarını arttırmayı ve buna bağlı olarak basın ve yayın alanlarındaki işbirliğini, çağdaş haberleşme yöntemlerini kablo ve uydu sistemleri gibi olanaklarından da yararlanmak suretiyle, teşvik etmeyi ve geliştirmeyi taahhüt ederler. Bu çerçevede Taraflar, karşılıklılık ilkesi uyarınca ülkelerindeki Haber Ajansları, Radyo ve Televizyon Kuruluşları arasında işbirliğini de özendirmeyi ve yoğunlaştırmayı önerirler.

Madde XV

İki taraf, uluslararası terörizme, sahte para basımına, örgütlenmiş suçlara, silah, uyuşturucu madde, tarihi, kültürel ve diğer kıymetli eser kaçakçılığına karşı mücadelede işbirliği yapacaktır.

Madde XVI

Taraflar, Parlamentolar ve Parlamentolararası Dostluk ve Birlik grupları arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine özel önem atfetmektedirler.

Madde XVII

Taraflar, işbu anlaşmanın gereklerini yerine getirmek ve ikili münasebetleri daha da geliştirecek önlemleri gözden geçirmek üzere ve her iki tarafı ilgilendiren tüm konular hakkında, her düzeyde fikir teatisinde bulunabilmek amacıyla düzenli olarak ve gerekli hallerde olağanüstü istişareler tertipleyeceklerdir.

Tarafların Dışişleri Bakanları, yılda en az bir kez ve dönüşümlü olarak taraflardan birinin ülkesinde bir araya geleceklerdir.

Madde XVIII

Arzu edilmeyen ve öngörülmeyen olayların diğer tarafın bilgisine getirilip çözümlenmesi, taraflardan birinin bu olaylar karşısında ikili ve çok taraflı anlaşmalar çerçevesindeki tek taraflı uy-

4029

15.9.1994

gulamaları hakkında diğer tarafa anında bilgi vermesi ve Hükümetler arasında doğrudan bağlantı kurulması amacıyla, Türkiye ve Bulgaristan başkentleri arasında özel bir haberleşme hattı kurulacaktır.

Madde XIX

İşbu Antlaşma herhangi bir devlete karşı değildir ve tarafların mevcut ikili veya çok taraflı anlaşmalardan doğan hak ve vecibelerini hiçbir şekilde etkilemeyecektir.

Madde XX

İşbu Antlaşma Taraflarca onaylanacak ve onay belgelerinin teati edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Antlaşma yirmi yıl süreli olup, Taraflardan birinin yürürlük süresinin dolmasından bir yıl önce yazılı olarak fesih bildiriminde bulunmaması halinde beşer yıllık sürelerle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

Ankara'da, 6 Mayıs 1992 tarihinde, Türkçe ve Bulgarca dillerinde ikişer nüsha halinde ve her iki metin aynı ölçüde geçerli olmak üzere hazırlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

BULGARİSTAN CUMHURİYETİ

ADINA

ADINA

Şüleyman Demirel

Philip Dimitrov

Başbakan

Başbakan

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
14	90	245
44	34	284
66	7	134:135,144,246:250

I. – Gerekçeli 379 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. – Bu Kanun; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri Komisyonu görüşmüştür.

III. – Esas No. : 1/417